

Gräva ner sitt pund är klimatsmart

– Vi vet att det finns en lönsamhetskris och många lantbrukare är rätt pressade just nu. Man försöker klara sig ur knipan genom att investera. Men man borde investera i marken och dess bördighet, inte i maskiner, säger företaget Soilfoods säljchef Sampo Järnefelt.

Soilfood är ett två år gammalt företag som strävar till att erbjuda odlingsinsatser, rådgivning och tjänster som bidrar till ett klimatsmart och hållbart jordbruk. Bland tillskyndarna finns ägaren till Qvidja gård Ilkka Herlin och hans hustru Saara Kankaanrinta liksom forskaren-odlaren Juuso Joonas. Företaget har också nära samarbete med forskningsprojekten Päästösästö och Osmo.

Soilfood och forskarna höll en fältdag på Qvidja gård i slutet av juli. I anförandena betonades vikten av att ändra på odlingsmetoderna.

– Då det driver blågröna alger mellan våra holmar i Skärgårdshavet så skall vi inte skylla på S:t Petersburg eller Kaliningrad. Det är nog alldeles här hemifrån som den näringen kommer, sa Ilkka Herlin då han öppnade dagens föredragsdel.

Följaktligen ser Soilfood och forskarna det som centralt för Östersjön men också för klimatet att man minskar utsläppet av näring från de finländska åkrarna.

Lönsamt för ekonomi och natur

Det kostar bara besväret, om man får tro anförandena.

– Det roliga är att det som odlarna vill ha, det som forskarna rekommenderar och det som klimatet behöver är samma sak, nämligen skiften som är lätta att så, är lätta att bearbeta och ger en god skörd, hävdade Tuomas Mattila, forskare inom Osmo-projektet men också odlare med en gård i Lojotrakten.

Grunden för en bördig jord och goda skördar är enligt Mattila och Osmo-projektet en god markstruktur. Projektets forskare kritiserar framför allt konstgödselindustrin för schematiska och ofta kontraproduktiva lösningar som bara lönar sig dåligt för landet, odlaren och miljön.

– Den näring som man får ur en konstgödselsäck är industriellt framställd med stor åtgång av energi, och pengarna går knappast alls till den lokala ekonomin, påpekar Soilfood säljchef Järnefelt.

Nationell aktör, lokala produkter

Men Soilfoods produkter och kungstanke bygger också på industriella produkter – på sidoströmmar som slam, olika slags kalk och fiber. Dem kan man använda som jordförbättringsmedel.

Forskaren Tuomas Mattila (t.v) och godsägaren och företagaren Ilkka Herlin granskar ett markprov från proväckern på Qvidja.

Arbetet med att öka skördarna borde börja med en grundlig analys av marken, menar forskarna.

– Vi vill bli en nationell aktör men våra produkter är lämpade för att cirkuleras lokalt eller regionalt, så allt finns inte att få överallt. Det är helt enkelt inte alltid vettigt med långa transportsträckor, säger Järnefelt.

Nu kommer till exempel strukturskalken från Joutseno där den uppstår som biprodukt vid cellulosaframställning – billigt, men inte lönsamt att transportera längre västerut än ungefär till Forssa. Gödsel-fiber som kan användas för att tillföra marken

Juuso Joonas förklarar hur man tolkar fynden i en kontrollgrop på åkern.

Potatisfestival utser Årets knöl

Maskhålen visar att maskarna tränger in också i hård lerjord.

organiskt material är en biprodukt från cellulosatillverkning i Kotka eller Imatra och tillförs i upp till 40 ton per hektar, vilket också begränsar det tänkbara marknadsområdet.

Av snarlika nollfiber kan man sprida upp till 70 ton per hektar.

Ett av de problem som Soilfood inte ännu har en lösning på är därför hur man skall tillföra markerna i sydvästra Finland fiber, enligt Järnefelt ett skriande behov. Här har man inte ännu hittat någon lämplig råvara bland de industriella sidoströmmarna.

Analysera problemen först

Enligt forskarna i Soilfood och forskningsprojekten finns det ingen patentmedicin för hur man förbättrar sin marks bördighet och struktur. Åtgärderna måste baseras på en analys av problemen, som varierar från skifte till skifte.

Soilfoods rekommendation är därför att man startar med företagets jordanalys som granskar både markens kemiska beståndsdelar och dess mikrobiologiska aktivitet.

– Ingenting ersätter ändå en spade, säger Järnefelt. På fältdagen på Qvidja demonstrerade Juuso Joonas och Tuomas Mattila vad man kan utläsa om sin åkers struktur via försöksgruppar.

Enligt Mattila är det med bättre odlingsmetoder fullt möjligt att vända trenden av kolutsläpp och urläkning av den finländska matjorden. Då åkrarna nu beräknas förlora 1 procent av sitt kol årligen så kunde man redan med god konventionell odlingspraxis komma ett nollresultat istället, och med de allra bästa metoderna upp till en inlagring på 1,4 procent årligen, vilket skulle överträffa Finlands klimatmål med råge. Då EU (helt logiskt, enligt Mattila) är kritiskt till Finlands sätt att räkna skogen som kolsänka blir åkerns roll bara viktigare.

TEXT & FOTO
Mathias Luther
luther@infopr.fi

Lördagen den 12 augusti är det återigen dags för Potato Festival. För tredje året i rad ordnas tillställningen – som lyfter fram regionens potatis – på strandpromenaden i centrum av Kristinestad. Nytt för i år är att "Årets knöl" ska utses.

– Årets knöl är en person som har gjort en gedigen insats för regionens potatisnäring. Det är Potato Dagsmark, ÖSP:s lokalavdelning i Lappfjärd och Kristinestads Näringslivscentral som utser årets knöl. Det blir första gången utmärkelsen utdelas. Målet är att det här ska bli årligen återkommande, säger Susan Englund, ordförande för föreningen Dagsmark Potato.

Det är föreningen som arrangerar tillställningen Potato Festival i Kristinestad nästa lördag den 12 augusti. Evenemanget brukar locka en hel del folk.

– Vi hoppas så klart på bra väder. Förra året var vädret inte det bästa, men ändå kom mycket folk till potatisfestivalen. I år satsar vi också på mera aktiviteter för barnen. Vi hoppas och tror att intresset är stort också i år, säger Englund.

Konsumenterna i fokus

Festivalens syfte är att lyfta fram regionens starka potatisnäring. Potatisen är i fokus och bland annat kommer det att säljas så kallad street food som tillreds på olika sätt av potatis. Någon maskinutställning eller besök till sortförsök blir det inte.

– Konsumenterna är viktiga för potatisodlarna och vi vill visa att potatis inte enbart kan kokas eller stekas. Det finns många olika alternativ för hur man använder potatis. Det är syftet med festivalen – att från producenternas sida lyfta fram potatisen, förklarar Englund.

Maskinutställningar brukar ordnas när Dagsmark Potato står värd för Potato Skandinavia som brukar ordnas ungefär vart tredje år.

– Då brukar vi också ha maskinutställningar och riktar oss mera till producenterna. Men eftersom det inte kommer ut så många nya maskiner på marknaden varje år räcker det med att ha maskinutställning ungefär vart tredje år.

Festivalen har de senaste åren ordnat kock- och baktävlingar. Så är fallet också nästa vecka. Tävligen fungerar så att kockarna eller representanter för restauranger har 45 minuter på sig att tillreda en rätt av en korg bestående av lokalproducerade råvaror som är hemliga.

– Först när de ska tävla får deltagarna se innehållet i korgen där den centrala delen i rätten naturligtvis är potatis. Vi hoppas att det blir många deltagare och i dagsläget är antalet deltagare tre stycken. Första pris är en vandringspokal och förra

Nästa lördag ordnas Potato Festival 17 i Kristinestad. Bland annat vandringspokaler står på spel när deltagare tävlar i en kock- och baktävling. Syftet med festivalen är att lyfta fram regionens potatisnäring och rikta sig till konsumenterna, säger Susan Englund, ordförande för Dagsmark Potato som är arrangör.

året vann restaurangen Crazy Cat i Kristinestad, berättar Englund.

Hemlig domare

För några år sedan fungerade Juha Mieto som domare för kocktävlingen. Årets domare avslöjas på tävlingsdagen.

– Domaren är fortfarande hemlig. Men det blir en känd person också i år, lovar Englund.

Antalet deltagare är större i baktävlingen där i stort sett vem som

helst kan anmäla sitt intresse för att delta.

– Det kan vara en söt eller salt bakelse. Också i den här tävlingen ska potatis vara en ingrediens. Vinnaren får en vandringspokal och förra året hade vi cirka femton deltagare.

Potato Festival 17 pågår mellan klockan 11-15.

TEXT & FOTO
Christoffer Thomasfolk
christoffer.thomasfolk@slc.fi

Grimme SF 170-60 UB-02
Med finger avstrykare. Blastkross framtill.
Hyfsat skick för åldern. Pris 100 000 €

Grimme SE 170-60 UB-00
Mattorna i väldigt fint skick. Tak på maskinen.
Pris 40 500 €

Grimme SE 75-55-10
Medkörd endast 200 ha. Otroligt bra utrustad.
Pris 72 500 €

Grimme SE 85-55-12
Försoorterings och små potatis rullar. Tak på hela maskinen. Pris 84 000 €

Priserna 0% moms

Samt rikligt med andra potatis- och sockerbetsmaskiner. Ring och fråga eller kolla hemsidorna www.grimme.dk eller www.grservice.fi

GRIMME

Roland Rosenback t. 0400 433 231
Skafungvägen 187, 64480 Skafung
rr@grimme.dk